

Oponentský posudek na diplomovou práci Adély Kuldové „Komunikační vzorce během konfliktu u romantických párů s úzkostnou attachmentovou Vazbou“

Předložená diplomová práce si klade za cíl prozkoumat, zda a jakým způsobem se liší konfliktní komunikační vzorce u párů s různou mírou úzkostného typu attachmentu. Autorka se zaměřuje na dlouhodobé heterosexuální páry. Práce je klasicky členěna na dvě části: na část teoretickou a empirickou a vychází z přibližně 150 odborných zdrojů, z nichž je větší část tvořena primární odbornou literaturou. V teoretické části práce se autorka na cca 40 stranách textu věnuje tématům, jako je úzkost a její etiologie, attachment a attachmentové styly. Dále se věnuje attachmentu v dospělosti, přístupům, jak attachment v dospělosti měřit a následně popisuje komunikační vzorce, vliv attachmentu na komunikaci a měření komunikačních vzorců.

Co se týče formálních nedostatků, po jazykové stránce je práce v pořádku, překlepy se v ní sice objevují, ale ne nijak frekventovaně a jedná se tak o marginální chyby. Použité zdroje jsou řádně citovány, ale v práci se občas míchají citační styly (například „a“, jinde „&“). Za nevhodné považuji užití odrážek v seznamu použité literatury a to, že kapitoly nezačínají na nové stránce, případně nejsou graficky více odlišené od ostatního textu.

Jednotlivé kapitoly teoretického ukotvení jsou jasně a přehledně strukturovány. Některé části teoretického ukotvení mi ale při čtení připadaly psané spíše přehledově, případně mi pro práci nepřišly úplně stěžejní (např. kapitola č. 1). Podkapitoly, týkající se měření attachmentu v dospělosti a měření komunikačních vzorců, se v nynější podobě v teoretickém ukotvení jeví jako zbytečné a měly by být přesunuty buď do metodologické části, případně bych je v práci vůbec neuváděla. Proč například autorka popisuje jednotlivé kódovací systémy či sebeuposuzovací škály komunikačních vzorců, když s nimi v práci nijak nadále nepracuje? Některé z podkapitol by tedy mohly být trochu detailněji rozpracované (např. podkapitola 1.3. Diagnostika a klasifikace), případně by mohlo být uvedeno, proč se v práci objevují. Celkově ale dosavadní poznání studentka v teoretické části práci hezky a přehledně shrnuje.

V empirické části práce se Adéla věnuje svému vlastnímu výzkumu a klade si následující výzkumné otázky: „Jaké komunikační vzorce se objevují u párů, kde oba partner i vykazují vysokou míru úzkostného attachmentu?; Jaké komunikační vzorce se objevují u párů, kde jeden z partnerů vyazuje vysokou míru úzkostného attachmentu?; Jaké komunikační vzorce se objevují u párů, kde oba partneři vykazují nízkou míru úzkostného attachmentu?“ (str. 49). Metodologická i analytická část práce je zpracována obstojně, ale několik věcí mi v ní není jasné. Autorka v textu píše, že škálu úzkostnosti ECR-R-16 rozdělila na čtyři kvartily. Dělí se tato škála takto běžně? Nebo jde o dělení, se kterým přišla samotná autorka? V práci je dále uvedeno, že se šlo o grantový projekt, který se zabýval „...analýzou chování dlouhodobých romantických párů s výskytem úzkostné poruchy osobnosti.“ (str. 50). Znamená to, že autorka pracovala s daty od lidí, kterým byla tato porucha diagnostikována? Nebo šlo o kontrolní skupinu? Pokud se jednalo o jedince s úzkostnou poruchou, tak je možné uvažovat o tom, že by se podobné komunikační

vzory objevovaly i u lidí, kteří úzkostnou poruchu nemají? Je mi jasné, že autorka data pro projekt nesbírala, ale i tak bych ocenila detailnější popis jednotlivých párů, od kterých analyzovala získaná data. Například kolik bylo participantům let, jak dlouho byli ve vztahu, zda ne/měli zmiňovanou úzkostnou poruchu apod. Toto všechno jsou ukazatele, které mohou do velké míry ovlivnit výsledky výzkumu a bylo by dobré je alespoň diskutovat nebo nastínit v limitech výzkumu – ostatně ty ale v práci chybí úplně. Jako analytický postup studentka volí zakotvenou teorii. Výsledková část je poměrně obsáhlá a četla se mi dobře. Jednotlivé analýzy jsou doplněny vysvětlujícími schémata, která ale bohužel nejsou čitelná. Čtenář si tak až na pár výjimek nemůže ilustrativní konverzace pročíst, což mi přijde, že je opravdu škoda.

Svou práci autorka zakončuje etickými aspekty, diskuzí a závěrem. První část diskuze je spíše závěrem, protože v něm studentka shrnuje teoretickou část své práce a samotná diskuze vlastních výsledků spíše chybí. K obhajobě by měla studentka zodpovědět výše uvedené dotazy, a to včetně návrhů toho, kam by se měl podobný výzkum ubírat dále.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji v závislosti na obhajobě hodnocení velmi dobře.

V Červené 13. 09. 2023

Mgr. Klára Bártová, Ph.D. et Ph.D.
FHS UK